

Az uniós munkavállalók nyugdíjjogosultságai- gyakorlati problémák

Dr. Szenczi Erika
2009. május 15.

Európai Unió nyugdíjakról általában

- Mindig az adott tagállam belső szabályai határozzák meg, hogy
  - mely életkor betöltésétől,
  - milyen jogosultsági feltételek teljesülése esetén,
  - hogyan, milyen számítási mód alapján kerül a nyugellátás megállapításra.
- A koordinációs szabályok (1408/71/EGK, 574/72/EGK rendelet) segítenek megoldani a rendszerek eltéréséből adódó problémákat, illetőleg leszabályozni azokat a területeket, amelyek kérdésesek lehetnek.
- más tagállamban szerzett szolgálati idő figyelembe vételének elve

Nyugdíj igénylés helye

Németország

Ausztria

Olaszország

Magyarország

Lakóhely szerinti országban kell az igényeket benyújtani.

Az igénybejelentés helye, illetve módja Magyarországon

Személyesen

bármely regionális nyugdíjbiztosítási igazgatóságnál, illetőleg azok ügyfélszolgálatainál

Postai úton

- **Közép-magyarországi Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság Nemzetközi ügyfélszolgálatánál,**
- **Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál**

Nyugdíjigénylés formája

Igénybejelentés az 1997. évi LXXXI. törvény és az 1408/71/EGK rendelet alapján¹

Az ügyszámot is tartalmazó etikett helye

(előrehozott) öregségi nyugdíj elbírálásához
 öregségi nyugdíj folyósítás nélküli megállapításához
 korongedményes öregségi nyugdíj elbírálásához

I. Az igénylő személyi adatai Társadalombiztosítási Azonosító Jel (TAJ szám):

Vezetéknév:² _____
Születéskori vezetéknév:² _____
Utónevek:³ _____
Korábbi nevek:⁴ _____

Anyja születéskori vezetéknéve és utóneve(i): _____
Apja vezetéknéve és utóneve(i)³ _____

Születési idő (év, hó, nap): _____
Születési hely (ország, megye, tartomány, város)⁵ _____

Neme: férfi nő

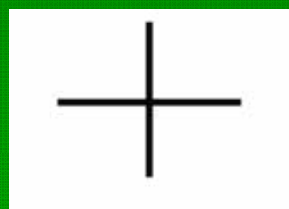
Családi állapot:⁷ egyedülálló elvált különélő
.....óta .....óta .....óta
 házas újraházasodott özvegy
.....óta .....óta .....óta
 életjárási viszonyban él
.....óta

Lakóhelye: _____

Utolsó lakóhelye:⁸ _____
Telefonszáma és/vagy e-mail címe:⁹ _____

Kelt: _____
az igénylő aláírása

ONYF. 3515-504.

I. számú pótlap

A gyermekekre vonatkozó kiegészítő adatok
(Kérjük, hogy gyermekenként külön lapot töltsön ki!)

1. Az igénybejelentő lap V. pontjának ..... számmal jelzett sorában megnevezett gyermek
 kereső tevékenységet folytat. nem folytat keresőtevékenységet.

1.1. Ha igen, kérjük, adja meg a következőket:
Foglalkozás típusa (alkalmazott vagy önálló vállalkozó): _____
Jövedelem összege:¹ _____
 heti havi évi

2. Az igénybejelentő lap V. pontjának ..... számmal jelzett sorában megnevezett gyermek
 rendelkezik egyéb jövedelemforrással.
 nem rendelkezik egyéb jövedelemforrással.

2.1. Ha igen, kérjük, adja meg a következőket:
A jövedelem jellege:
 szociális biztonsági ellátások
összege: _____
 heti havi évi
 egyéb jövedelem:² _____
összege: _____
 heti havi évi

Kelt: _____
az igénylő aláírása

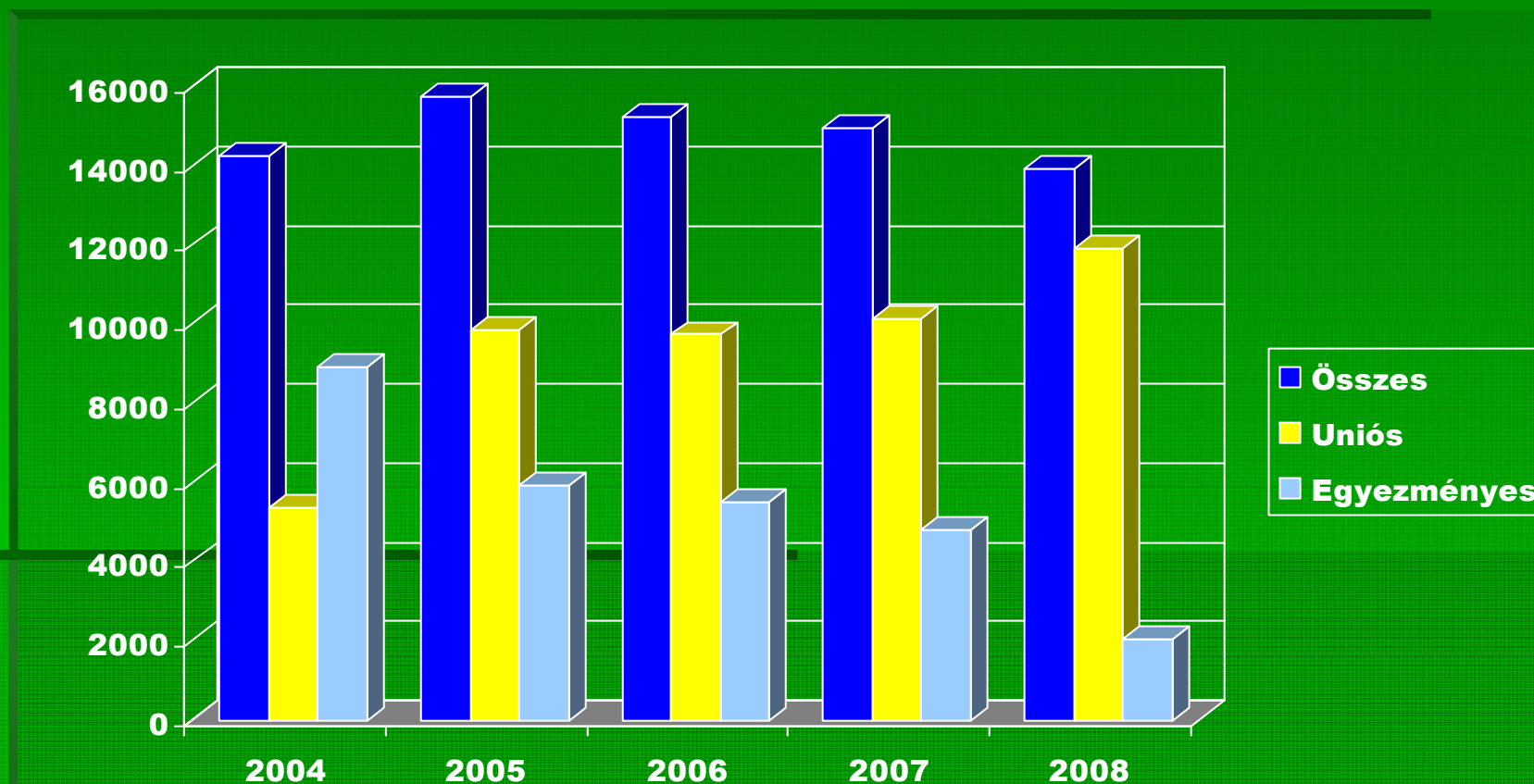
ONYF. 3515-311.

Előírt uniós
formanyomtatvány

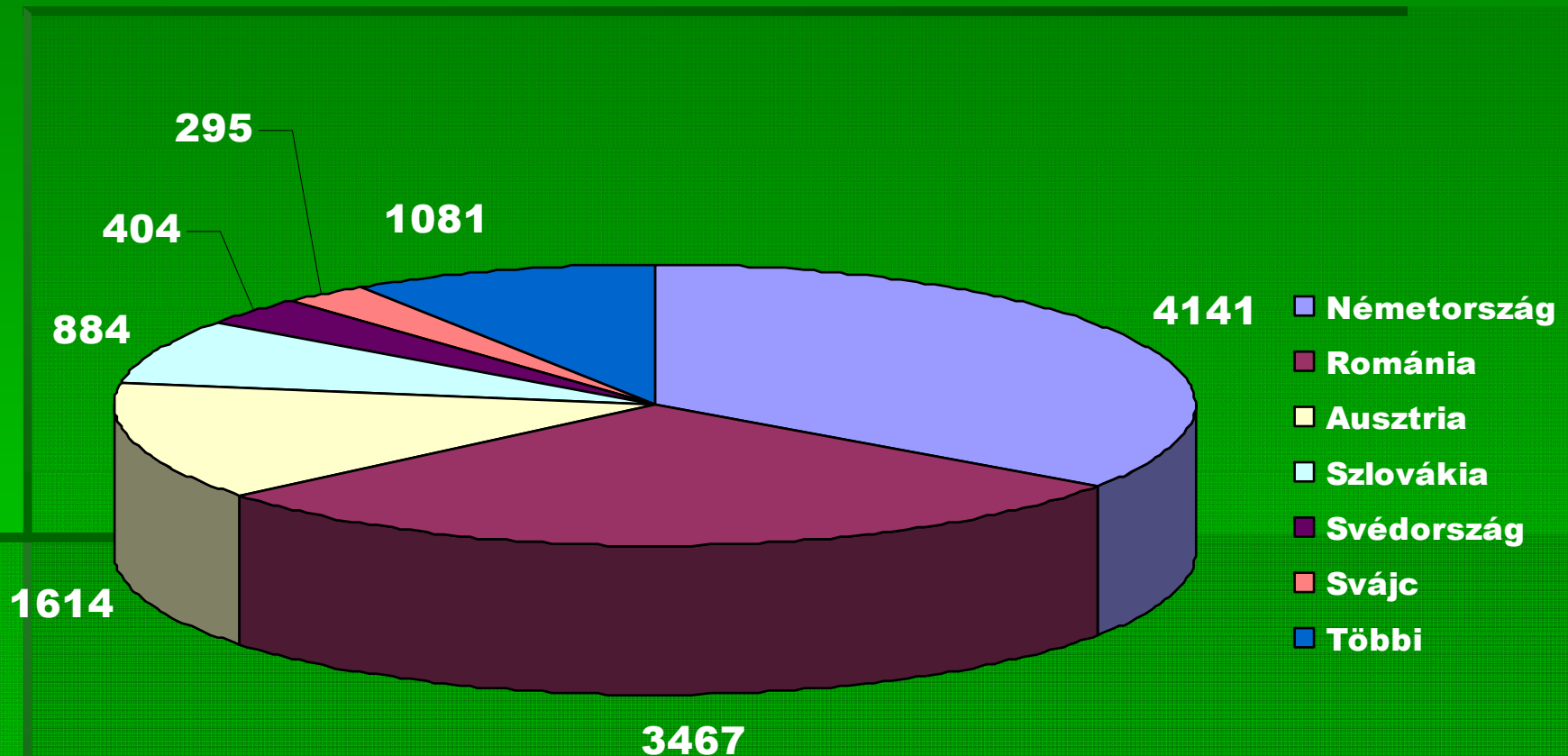
Pótlap

A nyomtatványok elérhetőek minden nyugdíjbiztosítási ügyfélszolgálaton vagy letölthetőek a www.onyf.hu honlap Nyomtatványok/Nemzetközi Nyomtatványok menüpont alól

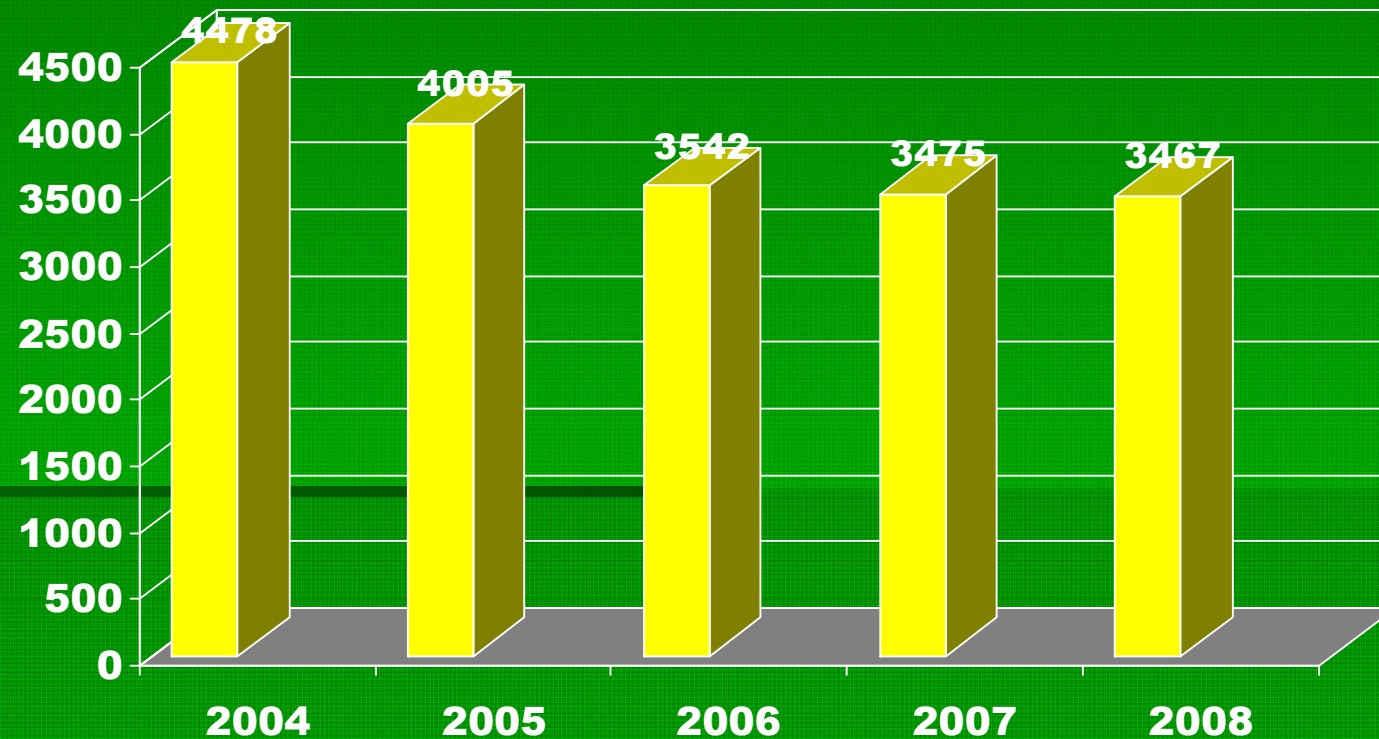
Az igénybejelentések számának alakulása 2004-2008 között

Az igénybejelentések számának alakulása 2008-ban egyes országok vonatkozásában

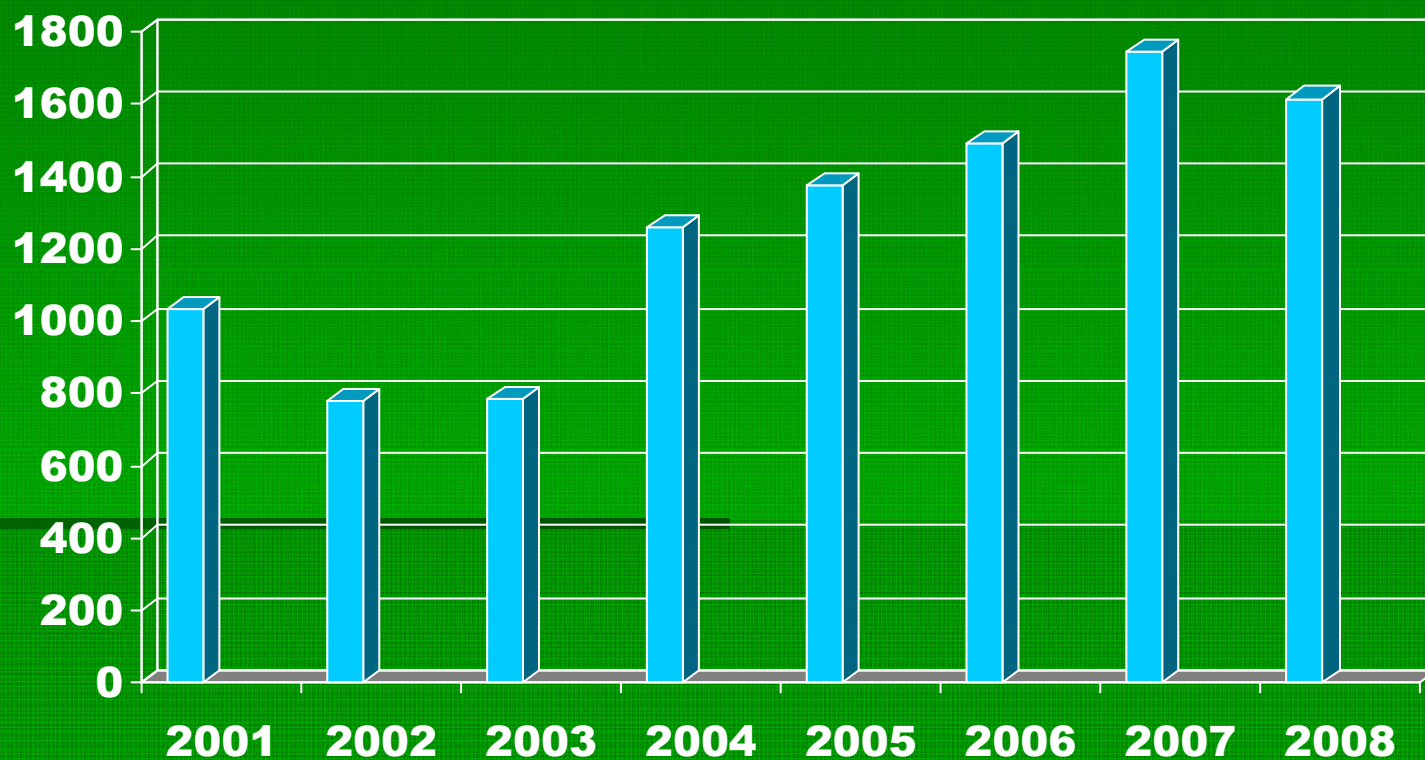

A román igénybejelentések számának alakulása 2004-2008 között

Az osztrák igénybejelentések számának alakulása 2001-2008 között

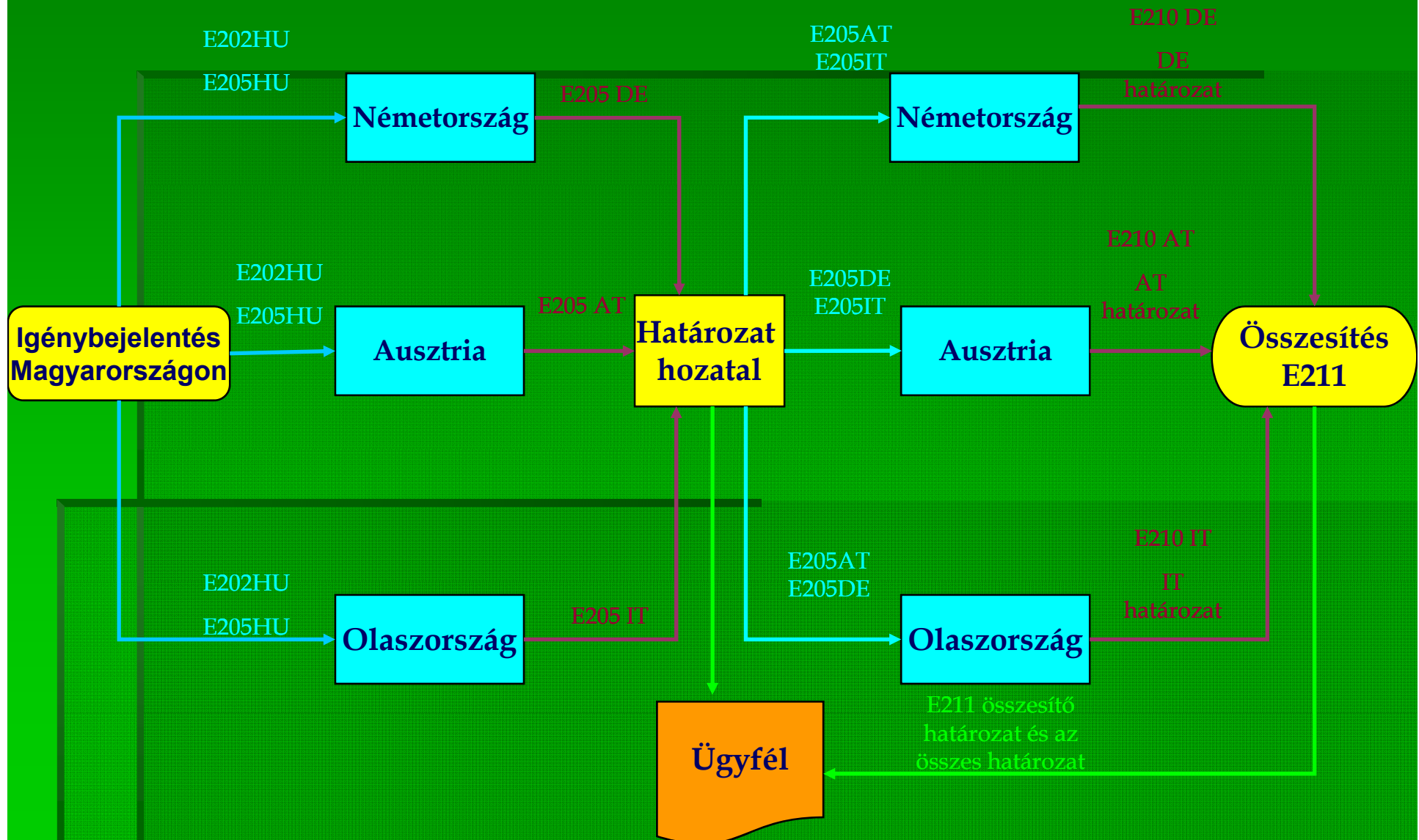

A koordinációs rendeletek alapján igényelhető nyugellátások Magyarországon

- öregségi teljes-és résznyugdij (előrehozott,- csökkentett összegű előrehozott, karkedvezményes-korengedményes nyugdíj, bányásznyugdij, művésznyugdij)
- rokkantsági nyugdíj
- baleseti rokkantsági nyugdíj
- hozzátartozói nyugellátások (özvegyi nyugdíj, árvaellátás, szülői nyugdíj)
- baleseti hozzátartozói ellátások (özvegyi nyugdíj, árvaellátás, szülői nyugdíj)
- baleseti járadék

- rehabilitációs járadék
- egészségkárosodott személyek szociális járadékai
- rokkantsági járadék

Az uniós nyugdíj megállapítás folyamata

Uniós nyugdíj-megállapítás

- I. Önálló magyar ellátás kiszámítása, ha az önálló jogosultság fennáll.
- II. Pro-rata nyugdíj kiszámítása.
- III. Kettő összevetése.

I. Az önálló magyar nyugdíj kiszámítása

Összes
magyar szolgálati idő

Magyar átlagkereset

Önálló magyar nyugdíj

II. Pro-rata nyugdíj kiszámítása

Elméleti nyugdíj
kiszámítása
a magyar átlagkereset
és a tagállamokban szerzett
összes szolgálati idő
alapján

Teherarány kiszámítása
a magyar szolgálati idő és
az összes szolgálati idő
arányában

Pro-rata nyugdíj

III. Összevetés

**Önálló
nemzeti
nyugdíj
összege**

**Pro-rata
nyugdíj
összege**

Ellátás ideiglenes jelleggel történő megállapítása, előleg

- a vizsgáló intézmény állapítja meg, ha az önálló nemzeti ellátásra való jogosultság az adott államban szerzett szolgálati idő alapján megállapítható,
- a magyar nyugdíjbiztosító minden esetben megállapítja az előleget függetlenül attól, hogy az eljárás során vizsgáló intézmény-e a magyar intézmény
- arányos előleg

A szolgálati, biztosítási idő

- főszabály a szolgálati, biztosítási vagy annak minősülő idők összeszámítása
- a rendelet alkalmazásától a kettős biztosítás főszabály szerint kizárt
- ugyanazon időszakra eső biztosítási időket csak egyszeresen lehet figyelembe venni ⇒ az un. ütköző idők kezelését is szabályozza a rendelet
- az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén csak akkor köteles egy tagállam ellátást megállapítani, ha a biztosítási idő hossza az 1 évet eléri

A más tagállamokban szerzett szolgálati idő figyelembevétele

- a tagállamok az E205-ös nyomtatványon közlik az ott szerzett szolgálat/biztosítási idő hosszát
- eltérő az egyes országokban, hogy milyen munkarendnek (5-6-7 napos) megfelelően, milyen egységben (nap, hét, hónap, negyedév, év, tört év) közlik az elismert szolgálati időt
- az 574/72/EGK rendelet 15. cikk (3) bekezdésében foglaltak szerint át kell számítani a szolgálati időt, azaz *"magyarosítani"* kell ezeket a szolgálati időket

Példa:

Osztrák szolgálati idő: 158 hónap

$158 \times 30 = 4740 \text{ nap} \times 365 / 360 = 4806 \text{ nap}$

Az átfedő szolgálati idő kezelése

- ha un. önkéntes vagy szabadon választható folytatólagos szolgálati idő (megállapodás) ütközik más tagállamban a kötelező rendszerben szerzett szolgálati vagy biztosítási idővel, akkor az 574/72/EGK rendelet 15. cikk (1) bek. b) pontja értelmében az önkéntes időszakot nem lehet figyelembe venni az elméleti nyugdíj számítása során⇒ezen kieső szolgálati idő után kiegészítést kell fizetni
- ha két tagállamban szerzett azonosnak tekinthető időszak ütközik egymással, akkor csak az a tagállam veszi figyelembe a megszerzett szolgálati időt, ahol az ütköző időszakot megelőzően legutóbb biztosított volt, ha nem volt ezt megelőzően biztosított kötelezően sehol, akkor, ahol az ütköző jogviszony után első alkalommal volt biztosított

Példa

Magyarországon élő, 1944.
január 1-jén született, 65 éves
férfi nyújt be öregségi nyugdíj
megállapítása iránti kérelmet,
aki:

Magyarországon: 5475 nap,
azaz 15 év

Németországban: 120 hónap

Ausztriában : 60 hónap

Olaszországban: 52 hét
szolgálati időt szerzett.

Ország	Megszerzett szolgálati idő	Szükséges szolgálati idő	Szükséges életkor
Magyarország	15 év 5475 nap	20 év a teljes 15 év a résznyugdíj	62 év
Németország	120 hónap 3650 nap	60 hónap	65 év
Ausztria	60 hónap 1825 nap	180 hónap	65 év
Olaszország	52 hét 365 nap	20 év	65 év

A magyar nyugellátás kiszámítása

Nyugdíj alapjául szolgáló átlagkereset: 250 000 Ft

Magyar szolgálati idő: 15 év (43 %)

Összes szolgálati idő: 11 315 nap , azaz 31 év (69 %)

Önálló magyar ellátás: 107 500 Ft

Elméleti nyugdíj összege: 172 500 FT

+31 050 Ft nyugdíj növelés,

azaz összesen 203 550 FT

Pro-rata nyugdíj összege: $203\,550 \times 5475 / 11315 =$
98 492 FT

Német
nyugdíj
nemzeti vagy
pro-rata

Magyar
nyugdíj
107 500Ft

Teljes nyugdíj

Olasz
nyugdíj
pro-rata

Osztrák
nyugdíj
pro-rata

Rokkantsági nyugdíj

- **A típusú állam:** a nyugdíj összege független a biztosítási idő hosszától, de a jogosultság csak akkor állapítható meg, ha a megrokkánás időpontjában is biztosított az igénylő
- **B típusú állam:** a nyugdíj összege függ a biztosítási idő hosszától, de független attól, hogy a megrokkánás időpontjában a biztosítás fennállt vagy sem

A rokkantság foka

- a tagállami rendszerek eltérőek tekintetben, hogy milyen mértékű megrokkánás szükséges az ellátások megállapításához,
- az orvosi vizsgálatot a lakóhely szerinti ország erre kijelölt intézményei vagy orvosai végzik, de az ellátást megállapító vagy folyósító ország elrendelheti, hogy az adott állam illetékes intézményei vagy orvosai végezzék el a vizsgálatot.

Példa

A 40 éves igénylő csak "B" típusú rendszerben volt biztosított megrokkanaságáig.

Ország	Biztosítási idő	Rokkantság mértéke	Jogosult-e?
Magyarország	3 év	79 %	Igen pro-rata ellátásra
Ausztria	60 hónap, azaz 5 év	50 %	Igen nemzeti vagy pro-rata ellátásra
Franciaország	48 negyedév, azaz 12 év	50%	Nem, mert nem minősül rokkantnak

Üzemi baleset, foglalkozási megbetegedés

- az üzemi baleset bekövetkezésének helye, a foglalkozási megbetegedés megállapításának helye szerinti tagállam saját jogszabályai szerint és a koordinációs rendelet szabályainak figyelembevételével állapítja meg,
- a más tagállamokban szerzett biztosítási idők nem kerülnek beszámításra, de a másik tagállamban azonos kockázatnak kitett munkakörben végzett munkálatok időtartama, ha szükséges igen,
- csak az ellátást megállapító és folyósító országban elért átlagkereset kerülhet beszámításra a megállapítás során.

Hozzá tartozói ellátások

- özvegyi nyugdíj
- árvaellátás
- szülői nyugdíj

Özvegyi nyugdíj

- a szolgálati idők összeszámításának szabálya itt is alkalmazandó,
- az öregségi nyugellátásra vonatkozó szabályok szerint kerül megállapításra,
- alapja az elhunytat megillető nyugdíj, illetőleg az a nyugdíj, amely az elhunytat megillette volna.

Árvaellátás

- eltérő szabályozás a tagállamokban
- az öregségi nyugdíjra irányadó szabályok szerint kell elbírálni az ellátást, ha az elhunyt nem tartozott a VIII. mellékletben felsorolt speciális biztosítási rendszerbe,
  - ⇒ ha ilyen speciális rendszerbe tartozott, akkor a lakóhely szerinti államnak kell az ellátást megállapítani és folyósítani, ha az adott tagállamban a jogosultsági feltételek fennállnak,
  - ⇒ ha nem, akkor az az állam állapít meg és folyósít ellátást, amelyben az elhunyt a leghosszabb biztosítási időt szerezte, ha a jogosultsági feltételek fennállnak
- szükség esetén az összeszámítási szabály alkalmazandó
- az árva nem kaphat alacsonyabb összegű ellátást, mint annak az államnak a jogszabályai szerint számított ellátás, amelynek hatálya alá az elhunyt tartozott ⇒ kiegészítésre lesz jogosult ezen országtól

Ellátások átszámítása, felülvizsgálata

- **Átszámítás az 1408/71 rend. 49. cikk rendelkezései alapján**
  - korábban elhalasztani kért ellátás megállapítása
  - későbbi igényjog megnyílás más tagállamban
- **Felülvizsgálat**
  - kérelemre az 1408/71 rend. 94. cikk (5)-(7) bek.
  - hivatalból az 574/72 rend. 118. cikk (1), (2) bek.

Nyugellátások folyósítása az EU/EGT tagállamban élő személyek részére

magyarországi meghatalmazott részére **postai úton**

magyarországi pénzügyetnél vezetett **bankszámlára**

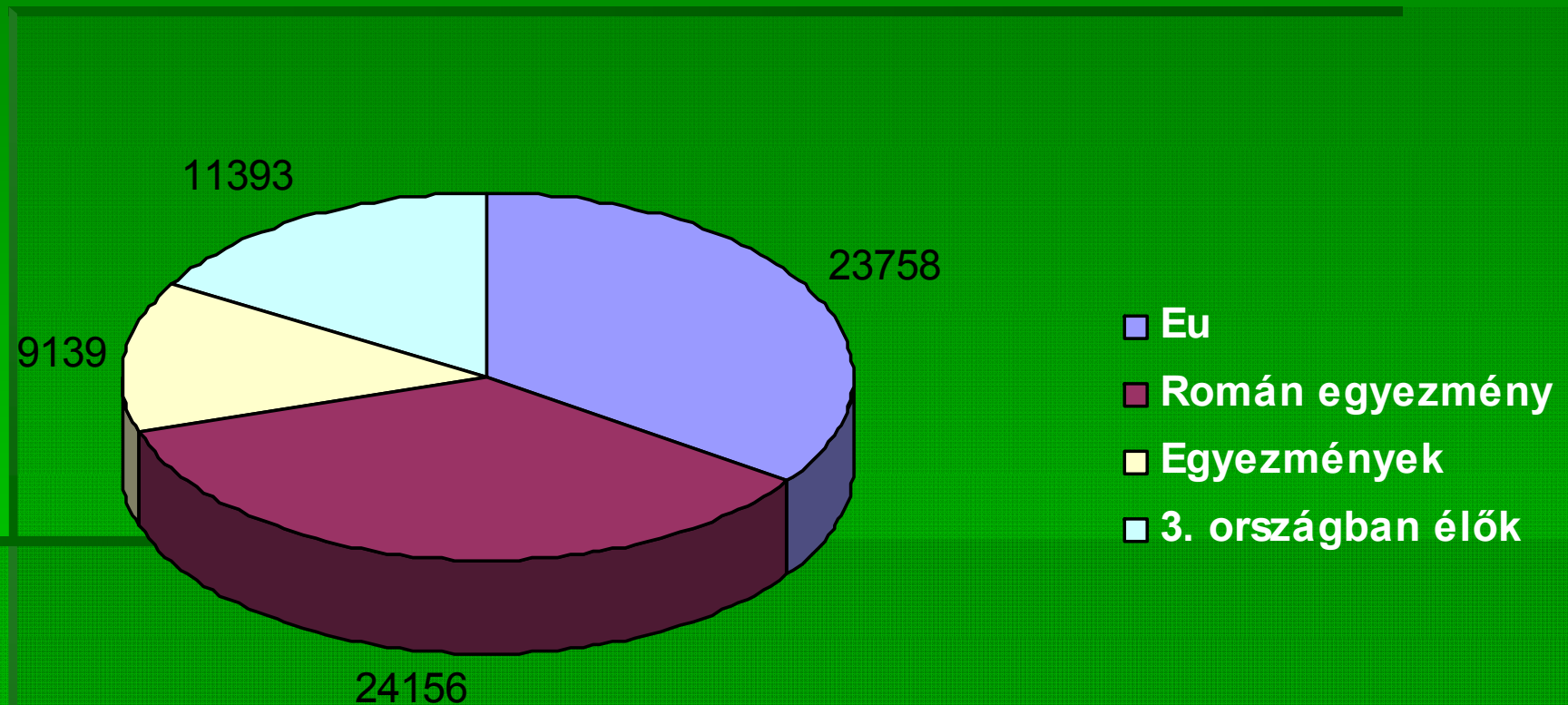

bármely EU/EGT tagállamban vezetett **bankszámlára**

Nemzetközi érintettségű ellátások folyósítása

Problémák

- papír alapú ügyintézés
- e-ügyintézés jelenleg még nem lehetséges
- a közösségi alkalmazottak nyugdíjtranszfere nem megoldott
- új rendelet alkalmazására való felkészülés
- a magyar nyugdíj-megállapítás informatikai támogatottsága nem teljes

K
ü
s
ő
t
é
n
y
e
n
ő
k

Elérhetőség

internet.: www.onyf.hu

e-mail cím: onyf@onyf

tel: 270 8046

412 9645

fax: 270 8191

Köszönöm a figyelmüket !

